

SAT-2B.313-2-L-05

THE AGREEMENT IN THE ADMINISTRATIVE PROCESS – A BRIEF OVERVIEW OF ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS

Dimitrinka Kostadinova

PhD student

University of Ruse

Law Faculty

Department of Civil Law

e-mail: kostadinovad@abv.bg

***Abstract:** Insolvency proceedings are a special action for the satisfaction of creditors' rights. The subject of this report is the peculiarities of making claims from a creditor domiciled abroad. The process of seeking them and specifying the type and amount of their claims is not the same as inviting interested parties to exercise their rights. This does not apply to creditors' claims domiciled abroad. Where a foreign creditor is established, the assignee in bankruptcy is required to seek him / her, notify the open proceedings and clarify her entitlement to a claim, which are equal to those of the others. The legal framework for lodging a claim by a creditor domiciled abroad has been supplemented by Regulation (EC) 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on Insolvency Proceedings, in force since 26 June 2017 throughout the European Union.*

***Keywords:** making a claim; a creditor domiciled abroad, insolvency administrator, Invitation to Claim.*

Търговската несъстоятелност е съдебна процедура за универсално принудително изпълнение, което има за цел да удовлетвори по възможност всички кредитори на неплатежоспособен или свръхзадължен търговец. За целта те трябва да бъдат установени в определените от закона срокове и едновременно с това следва да се определи размерът и основанието на техните вземания. Това е основната цел на фазата по предявяване на вземане от страна на кредиторите на несъстоятелността. Тяхното установяване има значение не само за тяхното индивидуализиране, а също и за определяне на размера, основанието, реда и класа на всяко вземане. Съвкупността от тези обстоятелства е от значение при конституирането на събранието на кредиторите и при упражняването на редица техни права в производството по несъстоятелност.

Участието в производството по несъстоятелност е право на кредитора, а не задължение. Задължително условие, без което е немислимо развитието на производството по несъстоятелност, е предявяването на вземанията на кредиторите, което е фаза от същинската му част. Възприетият от нашия законодател модел се основава на принципното разбиране, че удовлетворяването на кредиторите е в пряка зависимост от тяхната активност. Само и единствено от тях зависи дали да предявят вземанията си и синдикът действа служебно само в полза на ограничен кръг кредитори, за които се счита, че е необходима по-засилена защита. Освен това - кредиторът получава защита на правото си да бъде включен в списъка на приетите вземания чрез различни по интензитет способа. Първият е предявяването на вземането и разглеждането му от синдика, което приключва със съставяне на списъци, неокончателни и подлежащи на оспорване. Необходимостта от това правно действие се налага от непосредствената цел на производството по несъстоятелност, а именно да вземат участие всички кредитори на длъжника като развитие на универсално принудително изпълнение. /1/

Следователно участието на кредиторите в производството по несъстоятелност е функция от тяхната воля. Това означава, че всеки субект, имащ право на вземане, следва посредством изрично писмено волеизявление, адресирано до съда по несъстоятелност, с посредничеството на синдика, да обективира пред останалите участници качеството си кредитор и да индивидуализира претенцията си. На предявяване подлежат всички вземания към търговеца - както тези, които произтичат от упражняваната от длъжника търговска дейност, така и нетърговските. В това число спадат всички вземания, независимо от момента,

към който същите са възникнали - преди началната дата на неплатежоспособността, преди или след откриване на производството по несъстоятелност, преди или след обявяването на длъжника в несъстоятелност. Срокът на предявяване на вземане е определен в чл. 685 ал. 1 от ТЗ –едномесечен, който тече от обявяването на решението за откриване на производството по несъстоятелност в търговски регистър. По своя характер този срок не е давностен, нито преклузивен. Ако кредиторът го пропусне може да предяви вземането си в допълнителен преклузивен срок, определен в чл. 688 ал. 1 ТЗ, който е двумесечен и започва да тече непосредствено след едномесечния срок. /2/

С предявяването на вземанията се изяснява какви са претенциите към длъжника, на какво основание и дали те са безспорни. Въз основа на писмените заявления на кредиторите синдикът е задължен да изготви списъци с предявените вземания. В седмодневен срок след изтичане на срока за предявяване на вземания по чл. 685 ал. 1 ТЗ синдикът е длъжен да провери основателността на предявените вземания и да състави три списъка. Списъците които изготвя са 1. Списък на приетите вземания; 2. Списък на неприетите вземания и 3. Списък на служебно вписаните приети вземания; След изготвянето им синдикът е длъжен да предостави възможност на длъжника и на кредиторите да се запознаят с тях и евентуално да направят възражения срещу съдържанието им. След тяхното оспорване, разглеждане на възраженията и преценка на евентуалната тяхна основателност, съдът по несъстоятелността одобрява списъците на вземанията, които могат да бъдат удовлетворени в производството.

Регламентът предвижда незабавното признаване на решенията за образуване, протичане и приключване на производство за обявяване в несъстоятелност, както и на решенията, намиращи се в пряка връзка с това производство за обявяване в несъстоятелност. Автоматичното признаване води до незабавното обхващане на всички държави-членки, от действията на това производство, съгласно закона на държавата, в която е започнало производството. Признаването на решенията, постановени от правораздавателните органи на държавите-членки трябва да се основава на принципа на взаимното доверие. Ето защо Регламентът предвижда, че всяко решение за образуване на производство за обявяване в несъстоятелност, взето от компетентен правораздавателен орган на държава-членка, се признава във всички останали държави-членки от момента на влизането му в сила в държавата на образуване на производството. Това правило се прилага и когато длъжникът, поради качеството си, не може да бъде обект на производство за обявяване в несъстоятелност в останалите държави-членки

Съгласно чл. 40 от Регламент 1346/2000 на ЕС след образуването на производство по несъстоятелност в една държава членка компетентният съд на тази държава или синдикът, който е назначен от него, незабавно информира кредиторите, които са известни и чието обичайно пребиваване, местоживееене или седалище според устройствения акт се намират в другите държави членки. Уведомяването се извършва писмено. Съобщението до кредиторите следва да съдържа информация за длъжника, информация относно приложимата към производството по несъстоятелност процедура за предявяване на вземанията (срокове, санкции във връзка със сроковете, пред кого се предявяват вземанията и от кого се приемат, други изисквания, ако такива са установени), както и информацията относно предявяването на вземанията, които са обезпечени или привилегирани.

Търговският закон не въвежда задължение съдът по несъстоятелността или синдикът да канят кредиторите да предявяват вземанията си. Диспозитивът на решението по чл. 630 от ТЗ също не съдържа подобна покана, нито определя пред кого и в каква форма и срок кредиторите следва да предявят вземанията си. Кредиторите са длъжни да следят вписванията по партидите в Търговския регистър на съконтрагентите си за стартиране на такава съдебна процедура. Единственото изключение, което прави Търговския закон е по отношение на кредитори със седалища в държава членка на ЕС. По смисъла на нормативните актове, уреждащи тази материя, „чуждестранен кредитор“ означава кредитор, чието обичайно пребиваване, местоживееене или седалище се намира в държава членка, различна от държавата на образуване на производството, включително данъчните органи и органите за социално осигуряване на държавите членки. /2/ В тези случаи се прилагат разпоредбите на

Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 относно производството по несъстоятелност (Регламента). Той е публикуван на 5 юни 2015 в Официален вестник на ЕС и се прилага към производства по несъстоятелност, образувани след 26.6.2017 г. Старият Регламент 1346/2000 продължава да се прилага към производства, образувани преди 26.06.2017г. Като наднационален източник на правото Регламентът е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки /чл. 288, ал. 2 ДФЕС/. Този нормативен акт създава унифицирани правила за решаване на проблемите, които националното производство по несъстоятелност с презгранични последици, открит в една държава членка, поражда на територията на друга държава членка в това число и при предявяване на вземане от кредитор със седалище в друга държава членка на ЕС.

В случай, че синдикът не изпълни това свое задължение да уведоми кредиторите от друга държава членка, които са известни, възниква въпросът за правните последици по отношение на съществуването и удовлетворяването на това вземане. Поставя се въпросът дали неизпълнението на това задължение на синдика дерогира изискването на чл. 685, ал. 1 ТЗ за предявяване вземанията на чуждестранните кредитори в едномесечен срок от вписване на решението за откриване на производството по несъстоятелност в търговския регистър. Регламент 1346/2000 на ЕС не дава разрешение на този въпроси не е ясно дали могат чуждестранните кредитори да претендират, че сроковете текат за тях от датата на узнаване за откритото производство по несъстоятелност. Според чл. 4, параграф 2, б. "з" от Регламент (ЕО) № 1346/2000 предявяването, проверката и приемането на вземанията се уреждат от закона на държавата членка, в която е открито основното (главното) производство по несъстоятелност. Следователно в случаите, в които в Република България е открито главно производство по несъстоятелност, по отношение на чуждестранните кредитори ще важат условията, редът и сроковете за предявяване на вземанията, които са установени в ТЗ. Неуведомяването им от синдика не ги освобождава от необходимостта да предявят вземанията си, за да получат удовлетворяване в производството по несъстоятелност. Срокът за предявяване на вземанията и за тях тече от датата на обявяване на решението за откриване на производство по несъстоятелност, а не от датата на получаване на писменото уведомление от синдика. Следователно неспазването на изискването за уведомяване на известните чуждестранни кредитори би могло да влече само санкция за ненадлежащото изпълнение на задълженията на синдика, произтичащи от Регламент (ЕО) № 1346/2000 във връзка с чл. 658, ал. 1, т. 15 ТЗ. Този подход е в съответствие с общия принцип, заложен в чл. 616, ал. 3 ТЗ, за равенство в правата на чуждестранните и местните кредитори. Когато в България е открито вторично производство по несъстоятелност само относно предприятието на длъжника, намиращо се на територията на Република България, за кредиторите на това предприятие, когато те са известни и с обичайно пребиваване, местоживеене или седалище според устройствения акт в друга държава членка, ще важи казаното по-горе (чл. 28 от Регламента). Предявявайки вземането, кредиторът изразява желанието си да получи удовлетворяване в производството по несъстоятелност и едновременно с това очертава рамките, в които синдикът се произнася, съставяйки списъците на приетите и неприетите вземания. Поради това важно е при предявяването кредиторът ясно да конкретизира вземането и различните видове претенции - главница, лихви, неустойки и т.н., а също и периода, за който се отнасят. В следващите фази на производството по несъстоятелност (фазата на оздравяването или фазата на осребряването и разпределението) вземането ще бъде класирано в редовете, посочени в чл. 722 ТЗ именно въз основа на претенцията и на вида, в който е приета. Това от своя страна ще определи и правата на кредитора да гласува и предлага план, да получи пълно или частично плащане преди или след други кредитори от по-предни редове и т.н. /3/

По същия начин е решен въпросът за правата на кредиторите със седалище в друга държава членка в новия Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 относно производството по несъстоятелност (преработен текст), който се прилага за производствата, започнали след 26.06.2017 г. Съгласно член 54 от Регламента след образуването на производство по несъстоятелност в една държава членка компетентният съд на тази държава или синдикът, който е назначен от този съд, незабавно

информира известните чуждестранни кредитори. Това става с нарочно писмено съобщение, адресирано до известните кредитори със седалище извън страната, в която се открива производството. Следователно съгласно новата нормативна уредба задължението за уведомяване тежи не само върху синдика, но и върху съдът по несъстоятелността. Чрез разширяването на задължените лица и възлагайки задължение на съдебен орган да извърши уведомяването, се цели постигане на по-голяма сигурност, че кредиторите със седалище в чужбина ще бъдат уведомени. Съгласно регламента информацията, която се предоставя чрез това поименното съобщение, трябва да съдържа и сроковете, санкциите, предвидените при неспазването им, органа или институцията, които са оправомощени да приемат предявените вземания, както и всички други разпоредени мерки. Това съобщение посочва също дали кредиторите, чиито вземания имат право на предпочително удовлетворение или са обезпечени със залог, е необходимо да предявят вземанията си. Съобщението съдържа и копие от стандартния формуляр за предявяване на вземания, посочен в член 55, или информация къде е наличен този формуляр.

Начинът, по който задължените лица – синдик и компетентен съд по несъстоятелност, извършват уведомяването на чуждестранните кредитори е чрез попълване на стандартизиран формуляр. Той се изготвя в съответствие с член 88 от Регламента и е публикуван на европейския портал за електронно правосъдие със заглавието „Съобщение за производство по несъстоятелност“ /6/. Изготвен е и може да се използва на всички официални езици на институциите на Съюза. Формулярът се изготвя на официалния език на държавата на образуване на производството или ако в тази държава членка има няколко официални езика, на официалния език или на един от официалните езици на мястото, където е било образувано производството по несъстоятелност, или на друг език, който тази държава е посочила, че може да приеме в съответствие с член 55, параграф 5, ако може да се предположи, че този език е по-лесен за разбиране от чуждестранните кредитори.

Целта на новите правила е трансграничните производства по несъстоятелност да станат по-ефективни и ефикасни, да бъдат от полза за длъжниците и кредиторите, да улесняват оцеляването на предприятията и да предоставят втори шанс на предприемачите. Ето защо новият Регламент дава възможност всеки чуждестранен кредитор може да предяви вземанията си в производство по несъстоятелност чрез всякакви средства за комуникация, приети съгласно правото на държавата на образуване на производството. Представителството от адвокат или друг професионален юрист не е задължително за целта на самото предявяване на вземания. Улеснение има и в начина по който може да се извърши предявяването. Съгласно чл. 54, т. 4 от Регламента при производство по несъстоятелност по отношение на лице, което не упражнява стопанска или професионална дейност, използването на стандартния формуляр, не е задължително, ако кредиторите не са длъжни да предявят вземанията си, за да бъдат вземанията им взети под внимание при производството.

REFERENCES

1. **Popova, V.** Izbrani sachineniya v tri toma tom втори „Nesastoyatelnost“ S. 2010 s. 560
2. **Stefanov, G.** Targovska nesastoyatelnost. V. Tarnovo. Abagar, 2014, s.314;
3. **Grigorov, G.** Nesastoyatelnost, S. Sibi, 2011, s. 289
4. https://e-justice.europa.eu/content_insolvency-447-bg.do?clang=bg
5. <http://ispn.mjs.bg/mj/ispn.nsf/indexPublic.xsp>
6. https://e-justice.europa.eu/content_insolvency-474-bg.do